

РЕШЕНИЕ

№ 778

гр. София, 14.12.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 11-ТИ ТЪРГОВСКИ, в публично заседание на единадесети октомври през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Бистра Николова

Членове: Милен Василев
Светла Станимирова

при участието на секретаря Теодора Т. Ставрева
като разгледа докладваното от Светла Станимирова Въззивно търговско дело № 20211001000709 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл.258 и следв. от ГПК.

С решение №260620 от 23.12.2020г., постановено по т.д. № 2720/2018г. на Софийски градски съд, ТО, VI-1 3 състав **е отхвърлен като неоснователен** предявения от „АГРО 03“-ООД против „ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ“-АД иск с правно основание чл.79, ал.1, предл. второ от ЗЗД за осъждане на ответника да заплати сумата от 1 441 000 лв. – обезщетение за претърпени вреди от неизпълнение на задължението на банката по Договор за предоставяне на кредитна линия № 100 – 2173/04.10.2017г., изразяващи се в платена неустойка по Рамков договор от 08.10.2017г., сключен с „ПОЛИСАН“-АД;

Отхвърлен е и иска по чл.79, ал.1, предл. второ ЗЗД за сумата от общо 22 682, 30 лв.- обезщетение за вреди, прдставляващи направени разноси по сключения с „ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ“-АД Договор за предоставяне на кредитна линия № 100 – 2173/04.10.2017г., от които: 10 лв. - такса за откриване на разплащателна сметка, 10 лв. – такса за поддържане на разплащателна сметка, 70 лв. – такса за вписване на особен залог и издаване на удостоверение, 8000 лв. – такса за управление на кредита, 571,20 лв. и 201,60 лв. – такса за оценка на ипотекираните имоти, 6000 лв. – нотариална такса за учредяване на ипотека, 3000 лв. – такси за разглеждане на документи преди усвояване на кредита и 4 819,50 лв. – застраховка на заложеното движимо имущество гориво;

Отхвърлени са *като неоснователни и исковите по чл.86, ал.1 ЗЗД* за заплащане на сумата 110 485,50 лв., представляваща законна лихва за забава върху главницата от 1 441 000 лв. за периода 21.03.2018г. до 21.12.2018г.; както и за сумата 2 589, 77 лв., представляваща законна лихва върху главницата от 22 682, 30 лв. за периода от 06.11.2017г. до 21.12.2018г.;

На основание чл.78, ал.3 ГПК ищеца е **осъден** да заплати на „ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ“-АД направените в производството разноски.

С определение от 01.03.2021г. е оставено без уважение искането на „ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ“ АД по чл.248,ал.1 ГПК за изменение на решението в частта за разноските.

Решението е **обжалвано от ищеца „АГРО 03“-ООД** с оплакване за неправилност поради нарушение на материалния закон, съществени процесуални нарушения и необоснованост. Излага доводи за неправилност на извода на съда за липса на причинно - следствена връзка между неизпълнението на ответника и претърпените от ищеца вреди, като споделя извода на първоинстанционния съд, че липсва основание за отказ от страна на банката да изпълни задължението си по процесния договор за кредит.

Намира за необоснован извода на съда, че след като ищецът не търси вреди от неизпълнение на банката по искането за усвояване на средства по договора за кредит за сумата от 3 000 000 лв. / фактура за плащане, издадена от „Компания Насияна“-ООД/, то не е претърпял вреди и не следва да претендира вреди от последващи неизпълнени искания за усвояване на средства по кредита по други фактури, които не са платени в срок.

Ищецът твърди, че процесният договор за кредит предоставя на ищеца възможност многократно да получава и връща сума в размер до 4 000 000 лв. В този смисъл е неправилно разбирането на съда, че при неизпълнение на задължението на ответника да преведе 3 000 000 лв. по второто искане за отпускане на кредит на ищеца, вредите, които причинява, представляват обезщетение за платена неустойка за забава само върху посочената сума от 3 000 000 лв. Твърди, че с неизпълнението на договора за кредитна линия, ответникът е причинил вреди, които следва да обезщети, последните са настъпили от липсата на отпуснат кредит в полза на ищеца и съответно негова забава за плащане на процесните фактури, посочени в заявките за плащане по договора за кредит. Ищецът бил сключил процесния договор за кредит с единствената цел да плаща в уговорените срокове цената на закупените горива, каквато е обичайната му търговска дейност. Сключил е процесния договор с „ПОЛИСАН“-АД след като е получил разполагаем кредитен лимит от 4 000 000 лв. Посочва, че с подадените заявки за отпускане на кредит за плащане с приложени конкретни фактури ответникът е уведомен за това, че ищецът е в забава за плащането на последните, което води до предвидимост на настъпилата вреда, което от своя страна обосновава извода за това, че неизпълнението на банката да отпуска многократно кредитния лимит е в пряка причинно - следствена връзка със забавата на

ищеца за плащане на процесните фактури, за която забавя последния плаща наустойки.

Твърди се, че всички доставки между „АГРО 03“-ЕООД и „ПОЛИСАН“-АД въз основа на Рамков договор за продажба на горива са своевременно осчетоводени и от двете дружества, същото важи и за процесната неустойка, което е индиция за действителност на така сключения рамков договор, тъй като страните са изпълнявали надлежно задълженията си по него.

Счита, че макар и да не е издадена фактура за заплатената неустойка, то вещото лице по приетата в първоинстанционния съд ССЕ е извършило анализ, като е посочило, че сметка № 1000000020 от 01.02.2018г. съдържа всички реквизити на първичен счетоводен документ, който се издава във връзка с плащане на неустойки.

Жалбоподателят твърди, че всички действия на банката, които са взети предвид от първоинстанционния съд, представляват умишлени недобросъвестни действия, целящи неизпълнение на подписания договор, недопускане на усвояване от страна на „АГРО 03“-ЕООД на средства по сключения Договор за кредитна линия, като макар и установени от съда, то погрешно последният е стигнал до извод за липса на причинно - следствена връзка с настъпилите вреди, вследствие на посочените действия на банката.

Навежда доводи за неправилност на извода на съда за вредите, които се претендират под формата на сторени по договора за кредитна линия разходи, а именно, че не се установява да е налице прекратена правна връзка, която да обуслови трансформация на платеното в изпълнение на договора във вземане за обезвреда.

Счита за безспорно обстоятелството, че Договора за кредитна линия е прекратен, като без правно значение е датата на прекратяване на последния. И след като е сторил така претендираните разноси, но не е получил насрещна престация по договора от страна на банката, то последните се явяват пряка вреда и подлежат на възстановяване.

Излага твърдения за неоснователност и на извода на съда по отношение на акцесорните иски за законна лихва по реда на чл.86, ал.1ЗЗД. Моли съда да отмени решението като незаконосъобразно и уважи така предявените иски като основателни и доказани. Претендира разноси за двете съдебни инстанции.

Въззиваемата „ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ“-АД чрез пълномощника й адв.С.Р. оспорва въззивната жалба и моли съда да потвърди обжалваното решение като законосъобразно и правилно. В писмения отговор излага доводи, че е правилен извода на съда за липса на причинно - следствена връзка поради факта, че искането на „АГРО 03“-ООД към „ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ“-АД за усвояване на сума по Договора за кредитна линия се основава на фактура към друго лице – „Компания Насияна“-ООД, а не към „ПОЛИСАН“-АД - лицето, на което се твърди, че е платена неустойка, както

и поради това, че достоверността на датата на Рамков договор с „ПОЛИСАН“-АД не е доказана в процеса, съответно последния е непротивопоставим на „ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ“-АД. Излага се, че банката евентуално би могла да отговаря за вреди, пряко причинени от неплащането на фактурата към „Компания Насияна“- ООД, но не и към трети лица, за задължения за които не е поискано финансиране и не са й известни.

Твърди, че е правилен извода на съда, че произтичащото от договора задължение за „ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ“-АД е ограничено до заплащане на цената по конкретизирано с предмет и страни продажбено правоотношение, т.е. единствено невъзможността „АГРО 03“- ООД да ползва кредитния ресурс, за да погаси заявеното задължение към „Компания Насияна“-ООД и произтеклите от това вреди, би могла да се яви пряка и непосредствена последица, но такава вреда не се търси от ищеца. Споделя изводите на първоинстанционния съд, че ищецът при сключването на Рамков договор с „ПОЛИСАН“-АД не е подхождал с грижата на добрия стопанин, като освен това твърдяната неустойка обхваща закъснения, предхождащи датата на Рамковия договор. Хипотетични са предположенията на въззивника, че ако беше усвоил сумата от 3 000 000 лв., щеше да я погаси и да поиска ново усвояване, в този смисъл претендираната неустойка върху фактури на обща стойност от около 30 000 000 лв., издадени в рамките на 2-3 месеца е изцяло неоснователно и не е пряка и непосредствена вреда.

Излага съображения, че твърдяната от ищеца вреда не е предвидима по отношение на ответника, тъй като предвидимостта на последната се преценява към момента на пораждаване на задължението. Твърди, че нито рамковия договор, нито фактурите, издадени от „ПОЛИСАН“-АД на „АГРО 03“-ООД, за забавата по които се претендира неустойка, не са представени пред „ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ“-АД.

Споделя напълно и извода на първоинстанционния съд относно претенциите за заплащане на вреди под формата на разноски по Договора за кредитна линия, тъй като съществуващата правна връзка между „АГРО 03“-ООД и „ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ“-АД, с произтичащата от нея възможност ищецът да изисква предоставяне на кредит, обосновава както основанието на платените към банката суми, така и направените разходи във връзка с учредяване и вписване на обезпеченията, придавайки им значение на платено в изпълнение на договорно задължение.

Сочи, че дори да е налице евентуална отговорност на банката за вреди, то последната следва да бъде ограничена до вреди от неплащане на сума до 3 000 000 лв. и възникнали в периода 24.11.2017г. – 31.12.2017г. Твърди, че неустойка за забава по фактура № 0180008999/03.10.2017г. не следва да се начислява, тъй като същата е издадена на дата, предхождаща датата на Рамков договор за продажба на горива от 08.10.2017г., сключен между „АГРО 03“- ООД и „ПОЛИСАН“-АД.

Ответникът „ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ“-АД е подал частна

жалба против определение №261271 от 01.03.2021г. на СГС по чл.248 ГПК, с което е оставено без уважение искането му за изменение на решението в частта за разноските. Частната жалба е подробно мотивирана.

Насрещната страна е оспорила жалбата по реда на чл.248, ал.3 ГПК.

Софийският Апелативен съд, като прецени събраните по делото доказателства във връзка с оплакванията в жалбата и доводите на страните, приема за установено от фактическа страна следното:

Въззивната жалба е подадена в срок от надлежна страна, поради което е процесуално допустима.

От събраните в производството доказателства се установява от фактическа страна следното:

Предмет на производството са обективно съединени иски с правно основание чл.82, във вр. с чл.79, ал.1 ЗЗД и чл.86 ЗЗД, предявени от „АГРО 03“-ООД против „ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ-АД.

Видно от твърденията на ищеца и събраните писмени доказателства, страните били обвързани от **Договор за предоставяне на кредитна линия № 100 – 2173 от 04.10.2017г. при максимален размер от 4 000 000 лв.** Ищецът твърди, че усвоил тази сума и я възстановил на четири вноски съответно на 27.10.2017 г. – 270 000 лв., на 31.10.2017 г. – 1 700 000 лв., на 1.11.2017 г. – 1 300 000 и на 2.11.2017 г. – 300 000 лв.

На 01.11.2017 г. и съобразно договорените условия поискал да усвои 3 000 000 лв., но сумата не била отпусната, като твърди, че отказ на банката да предостави поисканата сума е неоснователен. Ищецът претендира претърпени вреди вследствие на неправомерния отказ на банката да изпълнява така сключеният между страните договор за кредитна линия, *които вреди по съществото си представляват платена неустойка в размер на 1 441 000 лв. по Рамков договор за продажба на горива от 08.10.2017г., сключен между „АГРО 03“-ООД и „ПОЛИСАН“-АД*, като ищецът твърди, че разчитайки на сключения договор с ответника е закупил гориво, като поради отказаното кредитиране не могъл да заплати цената в договорения срок, вследствие на което изпаднал в забава по Рамковия договор, в който била уговорена неустойката в предвидения размер. Ищецът претендира законна лихва върху главницата от 1 441 000 лв. на основание чл.86, ал.1 ЗЗД в размер на 110 485.50 лв. за периода от 21.03.2018г. до 21.12.2018г.

Претендира и вреди от неизпълнение на сключения между страните Договор за предоставяне на кредитна линия от 04.10.2017г., *представляващи сторените разски по същия в общ размер на 22 682,30 лв.*, от които: 10 лв. такса за откриване на разплащателна сметка; 10 лв. такса за поддържането ѝ; 70 лв. такса за вписване на особен залог и издаване на удостоверение; 8000 лв. такса за управление на кредита; 571,20 лв. и 201,60 лв. за оценка на ипотеките имоти; 6000 лв. – нотариална такса за учредяване на ипотека; 3000 лв. такси за разглеждане на документи преди усвояване на кредита и 4 819,50 лв. - застраховка на заложеното движимо имущество - гориво. Върху

така посочената главница се претендира и законна лихва в размер на 2 589.77 лв. за периода от 06.11.2017г. до 21.12.2018г.

Ответната банка сочи, **че последващо усвояване на кредита е отказано поради констатирана нередовност или непълнота на сведенията досежно учреденото обезпечение „залог на стоки в оборот“.** Твърди, че представеният сертификат от „Тотал контрол“-ООД не отразява констатациите на експерта за вида и количеството на течността в резервоара. Документ с идентични номер, дата, издател, дата и място на контрола, количества и подпис е представен на името на „ПОЛИСАН“-АД. Документите са представени в ксерокопие при все, че са предназначени да послужат за изпълнение на задължение по договора за кредит, което породило съмнение относно тяхната истинност. След поискване отново е представено копие от документ с идентично съдържание, но видимо различаващ се подпис на автора на документа, посочен като Я. Я..

При извършена от ответника проверка дружеството, от чието име бил издаден документът - „Тотал контрол“-ООД, на 16.11.2017 г. посочило, че е издало един сертификат по възлагане от „ПОЛИСАН“-АД, а впоследствие – на 23.11.2017г. посочило, че първоначално издаденият сертификат на „ПОЛИСАН“-АД бил коригиран и подписан от друг служител. От представените договори се установило, че влогодател за 3 840 тона дизелово гориво, находящо се в гр.***, рафинерия „Плама“ с влогоприемател „ПОЛИСАН“-АД, е „БУЛМАРКЕТ ДМ“-ООД.

Били представени доказателства за сключен Договор за заем от 18.09.2017г., с който „АГРО 03“-ООД предоставил в заем на „ПОЛИСАН“-АД същото количество гориво за срок от 19.09.2017г. до 30.04.2018г., с цел заемателят от своя страна да предостави горивото в заем на „БУЛМАРКЕТ ДМ“-ООД.

За изясняване на случая *ответникът* *поискал допълнителни документи*, сред които складови записи и счетоводна справка за стоките наличности на „АГРО 03“-ООД, а ищецът представил няколко обратни ведомости за периода 01.10.2017г. – 31.10.2017г. с различно съдържание. Поддържа теза, че писменото изявление от името на „ПОЛИСАН“-АД, явяващо се и поръчител по Договора за кредит, не е в състояние да удостовери наличието на стоките, нито тяхната собственост. **При тези обстоятелства се позовава на предвидено в договора основание да преустанови отпускане на суми по договора – чл.3.7.б , вр. 3.7.а, т.8.** Твърди също, че досежно договореното обезпечение – за три от имотите в землището на с. ***, община Суворово № 32528.20.75, № 32528.22.10 и № 32528.40.39, са вписани договори за аренда и наем, противопоставими на кредитора, за които той не бил уведомен. Оспорва, че представения пред банката документ – удостоверение за тежести, не съответства на приложения към исковата молба. Твърди, че договора за заем на ищеца с „ПОЛИСАН“-АД е привиден, като страните не целели настъпването на предвидените

правни последици. Оспорва се и факта, че е бил сключен на посочената в него дата.

Евентуално оспорва, че стоката е била доставена, което да е породило и задължение за заплащане на нейната цена както и да е доказано плащане на тези суми, съответно да е налице пряка причинно-следствена връзка при довод, че произтича от изразена от негова страна воля, а не от твърдяното неизпълнение. Твърди също, че според договора, срока за доброволно изпълнение изтича след крайния срок за усвояване на суми, а 3 000 000 лв. са постъпили от трето лице вместо от цената на придобитото с първия транш гориво. *Счита неустойката за непредвидима вреда* с аргумент, че ответникът не би могъл да знае за последващ сключен договор.

В допълнителната си искова молба ищецът сочи, че в рамките на кореспонденцията с ответника не са посочвани развитите в отговора съображения за отказ, а отношенията между „БУЛМАРКЕТ ДМ“-ООД и „ПОЛИСАН“-АД смята за неотносими към спора. Счита за доказано, че вписаният договор за аренда е прекратен през 2015г., което обстоятелство е регистрирано в ОСЗ – Суворово. Твърди, че вписаният договор за наем е сключен от арендатора като излага довод, че прекратяването на договора за аренда е довело и до отпадане на правата на наемателя. Твърди, че извършените от „ПОЛИСАН“-АД доставки и незаплатени му поради неотпуснатия кредит са за периода 26.09.2017 г. - 31.12.2017 г., а посочената година в изготвената нотариална покана е резултат на техническа грешка.

В отговор по допълнителната искова молба ответникът оспорва, че отразените извършени плащания по банков път касаят задължение за неустойка, тъй като е посочено основание „плащане по фактури“, каквито твърди, че не са налични по делото. Освен това, плащанията не са извършени по посочената в поканата банкова сметка. Прави възражение за нищожност на така предвидената неустойка поради противоречие с добрите нрави поради това, че надхвърля над 20 пъти размера на законната лихва, с която обичайно се покриват вреди от забавено плащане. Застъпва теза това да води до значително несъответствие между уговорената неустойка и очакваните вреди от неизпълнение на паричното задължение, обуславящо нищожност на клаузата, а при ефективно плащане за ищеца да е възникнало вземане срещу „ПОЛИСАН“- АД.

Безспорно е между страните по делото, а това се установява и от събраните доказателства, че между „АГРО 03“-ООД и „ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ“-АД е сключен Договор за кредитна линия № 100-2173 от 04.10.2017г., по силата на който банката се задължила да предостави на кредитополучателя кредит в размер на 4 000 000 лв. с целево предназначение - финансиране покупката на нефт и нефтени продукти с възможност за многократно ползване/усвояване. *Солидарни длъжници* с кредитополучателя били „Компания Насияна“-ООД, Я. В. Я., Д. В. Я. и В. Я. В..

Договорът за кредитна линия е целеви кредит, като срока на

договора е до 30.04.2018г. за целите по чл.1.1. буква „а“ - за финансиране покупката на нефт и нефтени продукти.

Като условия за усвояване на средствата са посочени следните обезпечения:

1) **учредена ипотека върху недвижими имоти**, находящи се в землището с.***, Община Суворово, област Варна, чрез първа ипотека върху имоти, собственост на „Компания Насияна“-ООД, като банката не е уведомена за извършени вписвания върху тези имоти *и поето задължение ищецът да докаже, че единствен собственик на имотите е „Компания Насияна“- ООД;*

2) **Договорени са и особени залози по ЗОЗ** (за уреждане условията по залога се сключва отделен договор за залог).

Залог № 1** е предвиден за залог на стоки в оборот, собственост на „АГРО 03“-ООД, а именно съвкупност от движими вещи - стоки в оборот - нефт и нефтени продукти на стойност не по-малка от 4 440 000 лв., съхранявани в помещения: а/склад, собственост на кредитополучателя, находящ се в гр., ул. Кирил и Методий № 15А; б/ склад, собственост на „Рафинерия Плама“-АД, намиращ се в гр.***, Западна Индустриална Зона; в/ склад, собственост на „Полисан“-АД, находящ се в гр.***, бул.„Тутракан“ 100.*

Уговорено е, че кредитополучателят следва да поддържа наличност в размер на 4 440 000 преди първо усвояване и 111% спрямо усвоената и непогасена сума по кредита. Банката не е уведомена да са налице вписвания върху имуществото. Кредитополучателят се задължава да предоставя 3-месечни протоколи за стоков контрол от одобрена от банката фирма оценител, осъществяваща независим надзор над заложените в полза на банката стоки, за който надзор следва да се издава **сертификат, след проверка за наличност, вид и качество на заложените стоки**. В случай на недостатъчно покритие спрямо заложения минимум по-горе, кредитополучателят се задължава веднага да погаси кредита без право на повторно усвояване, до достигане на заложения по-горе коефициент на покритие на кредита.

***Залог № 2** е учреден върху настоящи и бъдещи вземания на „АГРО 03“-ООД, а именно: а/ всички настоящи и бъдещи вземания на „АГРО 03“-ООД от „Полисан“-АД, по Договор № 1/18.09.2017г., произтичащи от продажба на нефт и нефтени продукти, независимо дали произтичат от договори, общи условия, рамкови договори, поръчки, фактури или др.; б/ всички настоящи и бъдещи вземания на „АГРО 03“-ООД към банката за наличностите по сметки с IBAN BG *** и IBAN BG ***, включително за допълнително постъпили средства по тях, включително за начислените лихви. Кредитополучателят се задължава да поддържа наличност в размер на 4 000 000 лева. Банката не е уведомена да са налице вписвания върху имуществото. Кредитополучателят се задължава да насочва всички*

приходи от продажба на нефт и нефтени продукти, по сметка IBAN BG ***;

3) Договорено е поръчителство по Договора за кредитна линия от 04.10.2017г. *от страна на „ПОЛИСАН“-АД.*

Ищецът е поел и задължение за своя сметка да застрахова предоставеното в обезпечение имущество в полза на ответника, както и да поеме разходите, обусловени от учредяване на обезпечението и надлежното му вписване.

Кредитополучателят се задължава да представя на банката разходооправдателни документи – договори за покупка и/или данъчни фактури.

Изразено е съгласие, че за целия период на кредита приетото обезпечение следва да покрива стойности съответно чрез ипотека – 100 000 евро, а особеният залог на нефт и нефтени продукти – 4 440 000 лв. Ищецът се е задължил да представи в банката сертификат от Независимия надзор за наличността на заложените стоки в срок до 5 дни от датата на първото усвояване на кредита и да представя месечни справки за стокови запаси от нефт/нефтени продукти, съхранявани във всички собствени/наети складове и да бъде декларирано, че отчетените наличности са собственост на кредитополучателя, придружена с оборотна ведомост на дружеството ищец, подписани от представляващия ищеца. Посочено е, че първата справка следва да бъде представена до 15.10.2017 г., а следващите – до 15-то число на всеки месец.

Изразено е съгласие ищецът да предоставя пълна, точна, вярна и своевременна информация за общото си финансово състояние, за финансовото състояние на конкретния обект на кредитиране, за фактическото и правното състояние на своите активи и на предоставените обезпечения, да предоставя незабавно при поискване необходимите документи и да осигури съдействие и свободен и безпрепятствен достъп на представители/служители на банката до счетоводните книги, място на управление, канцелариите, производствените помещения и други обекти на ищеца и неговите активи, както и в обекти на трети лица, в чието държане се намира имущество, служещо за обезпечение по договора с цел проверка на икономическото и финансовото състояние на кредитополучателя, наличностите и състоянието на материалните активи и тяхната оценка (чл.3.5. б.,f“) и да представя всяка поискана финансова информация, отчетни и други документи, свързани с цялостната му дейност (3.5. б. „g“).

Договорено е, че констатирана недостоверност или непълнота на сведенията, предоставени от кредитополучателя на банката в това число относно предложените обезпечения или други обстоятелства представлява неизпълнение по договора (чл. 3.7. б. „а“ т.8 от договора), в който случай по своя преценка и без да е необходимо съгласие на кредитополучателя, банката може да преустанови предоставянето на суми по кредита до отстраняване на

нарушението. Уговорено е, че кредитополучателят има право да поиска предсрочно прекратяване на действието на договора с 30-дневно предизвестие, при което платените такси и комисиони не подлежат на връщане.

Страните не спорят, че на 06.10.2017г. ищецът е усвоил сума в размер на 4 000 000 лв., като за периода 27.10.2017г. – 01.11.2017г. са постъпили плащания в общ размер от 3 270 000 лв. На 02.11.2017г. първоначално усвоената сума е възстановена изцяло, след усвояване и на сума от 730 000 лв.

По делото са представени като доказателства НА за учредяване на договорна ипотека №99, том V, рег. № 5035, дело № 766 от 30.10.2017г., Удостоверения от Централния регистър на особените залози № 1226329/29.11.2018г. и № 1226330/29.11.2018г., Опис № 1226328 от Централния регистър на особените залози, Договор за поръчителство № 100-2173 – 1, по силата на който „Полисан“-АД в качеството му на поръчител се е задължил да отговаря за задължението на „АГРО 03“-ООД по Договора за кредитна линия, договори за аренда, както и договор за наем на земеделска земя от 28.07.2014г. и Анекс към него.

По делото не се спори, че на 01.11.2017г. ищецът е поискал усвояване на сумата 3 000 000 лв. с представена фактура, издадена от „Компания Насияна“-ООД, по което искане на 06.11.2017г. е уведомен със съобщение на електронна поща за констатирани неизпълнения: 1) не е представен актуален сертификат и за трите склада, в които дружеството е декларирано да съхранява свои горива, препятстващо извод за покритие към момента на писмото; 2) липсва недвусмислено доказателство за собствеността на горивото в склада в *** и в *** като е поискано да бъдат предоставени и складови записи от държателя на лицензирания склад; 3) посоченото в представената фактура основание – приходи от продажба на ДГ е неясно предвид договореното финансиране на разходи за покупката на нефт и нефтени продукти на база на договори и данъчни фактури; 4) липсват оригинали на представяни документи, част от преддоговорната и договорната документация.

На 08.11.2017г. представител на ответника, а именно Ж. А. А., в качеството си на мениджър на Бизнес център Варна на „Юробанк България“-АД писмено е удостоверил, че приема документ в оригинал, а именно: 1/ Status Report Petroleum Products с реф. № B1711135 от 08.11.2017г., съставен от Independent Surveyors& Consultants Ltd. Bulgaria.

На 09.11.2017г. от името на ищеца е депозирано в деловодството на ответника писмено изявление, че е депозирал искане за усвояване по образец на банката и при спазване на предписаните условия за усвояване, като е поискано незабавно изпълнение на поетите от банката задължения.

На 09.11.2017 г. по електронна поща ищецът е уведомен, че по повод нови искания за усвояване от 8.11.2017г. и 9.11.2017г. 1)

представеният сертификат не е издаден от дружество, предварително одобрено от банката и не включва наличностите в посочените в договора складове в ***, *** и ***; 2) липсва актуален сертификат за трите склада, в които дружеството е декларирало, че има собствени горива, пренатстващо възможността да бъде определено покритието към момента на писмото; 3) липсва недвусмислено доказателство за собствеността на горивото, посочено в склада в ***, като е посочено за необходими складови записи от държателя на лицензирания склад заедно с договори и данъчни фактури при позоваване на чл.3.5. б.,f“ от договора, 4) не са получени оригинали на вписаната ипотека и удостоверения за тежести на ипотекираните имоти, пренатстващо потвърждаването на валидността на учреденото обезпечение с позоваване на чл.1.10. б.,а“ т.5 и 5) липсващи оригинали на представени документи, част от преддоговорната и договорната документация с позоваване на чл.3.5.б., „g“.

На 10.11.2017г. от името на ищеца в деловодството на ответника е депозирано писмено изявление, че ответникът не е посочил одобрена фирма, която да осъществи стоков контрол, с оглед изискването в договора за предоставяне на актуални сертификати за съхраняваното гориво. Посочено е, че на 10.11.2017г. в гр.Варна са предоставени оригинала на нотариалния акт и удостоверенията за тежести, макар при учредяването на ипотека да е участвал представител на банката, а съставилият нотариалния акт нотариус да е изпратил „вписването на ипотека“. Посочено е, че представената фактура с искането за усвояване отразява доставчик, вида на стоката и нейната цена, а изискването по т.5 е определено като неясно.

На 10.11.2017г. от името на ищеца в деловодството на ответника е депозирано писмено изявление, към което са предоставени: 1/ Лиценз на управление на данъчен склад, издаден от Агенция „Митници“ № 574, на фирма „АГРО 03“-ООД, находящ се на територията на гр. ***; 2/ Лиценз на управление на данъчен склад, издаден от Агенция „Митници“ № 45, на фирма „Полисан“-ООД, находящ се на територията на община ***; 3/ Лиценз на управление на данъчен склад, издаден от Агенция „Митници“ № 634, на „Полисан“-АД, находящ се на територията на община ***.

На 16.11.2017г. ответникът е уведомен, че и след състояла се среща на 15.11.2017 г. за ищеца не е известно ответникът да е определил фирма, чиито констатации да са валидни и е потвърдено очакването за изпълнение на поетите от банката ангажменти.

На 21.11.2017г. ищецът е уведомен по електронна поща, че представените удостоверения за тежести не отразяват тежестите от 31.10.2007г., а от следващи дати съответно от 01.11. и 02.11.

Посочени са и вписани договори за аренда за имоти с № 32528.31.25, 32528.25.83, 32528.34.42, 32528.25.13, 32528.20.75, 32528.22.10 и 32528.40.39. За имот 32528.28.89 е посочено, че удостоверението обхваща периода от 02.11.2007г. - 02.10.2017г. Посочено е, че след изясняване на

тежестите върху тези имоти ще е необходимо да ги застраховат в своя полза. **Тези основания и посочените в предходните електронни писма са посочени като основание банката да не разреши исканото усвояване.**

На 21.11.2017 г. представител на ответника е удостоверил получаване на копия от документи, съставляващи договори за аренда на имоти с №№ 32528.31.25, 32528.25.83, 32528.34.42, 32528.25.13, 32528.20.75, 32528.22.10 и 32528.40.39 и други имоти и документи, сочещи на прекратен договор за аренда по отношение на имоти с №№ 32528.22.10, 32528.20.75 и 32528.40.39. Договор за аренда на земеделска земя от 12.12.2011 г., вписан в Служба по вписванията на 15.12.2011 г. том 3 № 74 вх. Рег. 3769 (л. 57-60) включва и имот стар номер 022010 с идентификатор 32538.20.10 според отразеното в нотариалния акт за договорната ипотека. *Този договор е прекратен по взаимно съгласие на 25.01.2012г.* За същия имот арендаторът „ЗЕМЕДЕЛСКО СТОПАНСТВО НАПРЕДЪК“ ЕООД по прекратения аренден договор е сключил договор за наем на 28.07.2014г., вписан в службата по вписванията на 04.08.2014г.

Представените удостоверения за вписвания, отбелязвания и заличавания за имоти с идентификатор с № 32528.31.25; 32528.25.83 (л. 97), 32528.34.42, 32528.25.13, 32528.20.75 (л. 196-197), 32528.22.10 (л. 94/198-199); 32528.40.39 (л. 96/200-201) и 32528.28.89 (л. 98) сочат, че отразят изготвена справка по лице.

Видно от **Сертификат за стоков контрол № R-0928/02.10.2017г. в склад, находящ се в гр.***** в резервоар № 14А е установено наличие на дизелово гориво при стандарт БДС ISO 91-1:1998 в количество t 15°C – 9897,243 m³, а в количество t 15°C /air/ - 8240.444 m³. Документът е на бланка на TOTAL CONTROL SURVEY: CARGO, HULL AND MACHINERY VEHICLES, CARGO SUPERINTENDENCE. На 23.11.2017 г. в деловодство на ответника в гр.*** е депозирано становище от името на същата фирма с указание, че издаденият сертификат отразява резултат от измервания с мерителна линия и ареометър № 6014/2. *Посочено е, че поради последващо установена собственост на горивото, сертификатът е коригиран и под същия номер е издаден на името на „АГРО 03“ ООД, а самият сертификат е подписан от друг служител на фирмата.* От показанията на **свидетелят Я.**, посочен като автор на документа, подписът под текста на представения от ищеца сертификат не е положен от него. Той е извършил замерването, а резултатите е съобщил на служител от офиса, като документът е съставен от тях въз основа на подадените от него данни. Сочи това да е установена практика от повече от 25 години. Определеният обем на течността – литри при 15 градуса, се умножават с плътността по 15 и се получават килограми, като резултатите отразил в документа.

Свидетелят Ж. А. е сканирал представен му от негов колега – Р. А. сертификат, който приличал на оригинал, изпратил го по електронната поща на релейшъншип мениджър на компанията и до началника на корпоративно

банкиране, а същият документ е изпратен по куриер в офиса в София.

По делото не се спори, че на 18.09.2017г. ищецът сключил Договор с „ПОЛИСАН“-АД да съхранява срещу възнаграждение от 9 лв./метричен тон без ДДС нефтопродукти – 3 840 тона дизелово гориво за срок от 19.09.2017г. до 30.04.2018г. и да предостави срещу възнаграждение същите нефтопродукти в заем на „БУЛМАРКЕТ ДМ“-ООД или на трети лица за изпълнение на задълженията им за създаване и съхранение на държавен резерв по смисъла на ЗЗНН като за целта бъдат сключени съответни договори. Посочено е, че ищецът има право да получи обратно предоставените в заем нефтопродукти при прекратяване на договора (с изтичане на срока или отказ от договора при условията на чл.241 ЗЗД, по взаимно съгласие, изразено в писмена форма, форсмажорни обстоятелства, спиращи действието на договора за повече от 30 дни, при отпадане на задължението на „БУЛМАРКЕТ ДМ“ ООД или на трети лица да поддържа като задължителни запаси по смисъла на ЗЗНН цялото или част от цялото количество, предоставено на заем).

„ПОЛИСАН“-АД е издал стоков запис със складов регистрационен № 0002176 за предоставено дизелово гориво 3 840 т. за влогодател „БУЛМАРКЕТ ДМ“ ООД при срок на съхранение до 30.04.2018г. и задължение за предаване на горивото след представяне от влогодателя решение от председателя на ДА ДРВВЗ.

В представената и неоспорена оборотна ведомост се установява осчетоводено като налично количество в склад * - склад за съхранение ДГ Е5 към 01.10.2017г. и без промяна към 31.10.2017г. 3840 000 л. (л.193 от делото).**

В оборотна ведомост /л.194/, е указано общо количество в склад за съхранение ДГ Е5 3840000.00 в това число склад * 2 310 000 л., склад *** – 1 200 000 литра без промяна и промяна на количеството в склад *** при наличност към 31.10.2017г. от 385 508.82л. и настъпила промяна в склад съхранение ДГ Б6 –*** с крайно салдо на количеството 252 299.60л.**

В оборотна ведомост /л.195/, е указано общо количество в склад съхранение ДГ Е5 3840000.00 в това число склад * 2310000 л., склад *** – 1200000.00 литра и 330000.00 л. без промяна към 31.10.2017г.**

На 27.11.2017г. отново е постъпило искане от ищеца за усвояване на средства с настояване да бъде уважено.

С писмо изх. № 5300/3058, получено от ответника на 29.11.2017г. (датата е видна от известие за доставяне на л.208 от делото), представители на ответника са уведомили ищеца, че поради констатирана недостоверност и непълнота на сведенията, предоставени от кредитополучателя и относими към предложените обезпечения и други съществени обстоятелства по договора за кредит и изрично поискани, но непредоставени документи, представляващи условие за усвояване на средства по договора - непредставени оригинални свидетелстващи

документи, които да установяват съдържанието на представените копия от такива документи – оригинални сертификати, издадени от одобрена от банката фирма оценител – независим надзор и на основание чл.3.7 буква „б“ т.1 и т.5, **преустановява предоставянето на суми по кредита, обявява кредита за изцяло предсрочно изискуем и разваля договора.**

Със становище с изх. № 73/ 30.11.2017г., прието в деловодството на ответника на същата дата, изходящо от управителя на ищцовото дружество се сочи, че *прима прекратяване на договора за кредит по вина на банката като е поискано заплащане в 14 дневен срок на сумата 3 700 000 лв. и неконкретизирани по размер разходи по обезпечаване на кредита и банкови такси.*

По делото е представен **Рамков договор за продажба на горива от 08.10.2017г.** (датата е оспорена от ответника), по силата на който „Полисан“- АД, в качеството му на продавач се задължава да продава на „АГРО 03“-ООД, в качеството му на купувач горива /бензин и дизел/ за срок от една година, като за целта купувачът подава заявка за количеството гориво до продавача включително и по телефона като посочи и мястото за доставка **при цена съобразно действащите пазарни цени към датата на заявката, която се заплаща в деня на издаване на фактурата за съответната доставка по банковата сметка на продавача, освен ако във фактурата не е посочен друг падеж. Посочено е, че при забава в плащането, купувачът дължи неустойка в размер на 0,6% за всеки ден на забавено плащане върху стойността на фактурата с ДДС (чл. 15 от договора).**

В покана за доброволно изпълнение с неустановена по делото дата (датата на получаване от „АГРО 03“-ООД е нечетлива и оспорена от ответника), се сочи, че за периода от **26.09.2018г. до 31.12.2018г. извършените плащания по всички фактури са след датата на падежа.** Поискано е за забавянията през този период да **бъде платена неустойка по чл.15 от рамковия договор за продажба на горива в размер на 1 441 000 лв. в срок до 30.04.2018г.** Като дата на издаване е посочена 08.01.2018г.

От заключението на вещото лице Г., неоспорено от страните, се установява, че ищецът и „ПОЛИСАН“-АД са осчетоводили извършени продажби през периода 26.09.2017г. – 31.12.2017г. Фактурираните доставки са осчетоводени и съобразно изискванията на ЗДДС. Осчетоводена от тях е и сметка № 1000000020/01.02.2018 г. с указание – „Неустойки по договор“ за сумата 1 441 000лв., с която е дебитирана сметка 609/6 и е кредитирана сметка 401/79 „Доставчици“ и аналитично „ПОЛИСАН“ АД и не е осчетоводена сметка № 1000000020/01.02.2018 г. Вещото лице посочва, че няма нормативно предписание за облагане с ДДС на вземане за неустойка, което съответства и на нормата на чл.26 ал.2 изр. второ ЗДДС, изключващо неустойката и лихви с обезщетителен характер от възнаграждението, изрично

посочено като елемент от данъчната основа. **При тези обстоятелства съдът приема за доказано редовното водене на счетоводството с произтичаща от това доказателствена сила на отразените в книгите записи.**

При така установеното от фактическа страна, съдът намира от правна страна следното:

Настоящият състав изцяло споделя изложените от първоинстанционния съд мотиви за неоснователния отказ на банката да отпусне на „АГРО 03“-ООД сумата 3 000 000 лв. по сключения Договор за кредитна линия от 04.10.2017г. поради това, че липсва договореното между страните основание за отказ – констатиране на недостоверност и непълнота на дадени от ищеца сведения, поради което ответникът се явява неизправна в правоотношението страна, а ищецът е легитимиран да изисква плащане на сумата 3 000 000 лв.

Видно от представената по делото кореспонденция между страните, банката е отказала отпускане на посочената сума, с оглед констатиране на недостоверност и непълнота на сведенията, предоставени от ищеца, най - общо изразяващи се в неизпълнение от страна на кредитополучателя „АГРО 03“-ООД на задължението му за учредяване/осигуряване на обезпеченията съобразно договореното в договора за кредитна линия. От представените по делото доказателства обаче наличието на недостоверност и непълнота не може да бъде извлечено.

На първо място, като основание за отказ е посочено от банката *непълнота по отношение на второто, предвидено в договора обезпечение, а именно Залог № 1 на стоки в оборот по реда на ЗОЗ, което се изразявало в следното:*

- липса на представен Сертификат и за трите склада, в които дружеството е декларирано, че има собствени горива;

*-липса на недвусмислено доказателство за собствеността на горивото в склада в ***;*

*-представения сертификат не е издаден от дружеството, предварително одобрено от Банката и не включва наличностите в посочените три склада – ***, *** и ***.*

Видно от сключения между страните Договор за кредитна линия от 04.10.2017г., страните са уговорили като обезпечение да бъде учреден особен залог по реда на ЗОЗ на стоки в оборот, собственост на „АГРО 03“- ООД, а именно нефт и нефтени продукти на стойност, не по-малка от 4 440 000 лв., съхранявани в помещения: **а/**собствен на кредитополучателя склад в гр. ***; **б/** склад, собственост на „Рафинерия Плама“-АД в гр. ***; **в/** склад,

собственост на „Полисан“-АД в гр.***. Уговорено е, че кредитополучателят следва да поддържа наличност на нефтени продукти на стойност, не по-малка от 4 440 000 лв. преди първо усвояване и 111% спрямо усвоената и непогасена сума по кредита. Като допълнително условие към учредения залог кредитополучателят се задължил да предоставя 3-месечни протоколи за стоков контрол от одобрена от банката фирма-оценител, осъществяваща независим надзор над заложените в полза на банката стоки – нефт и нефтени продукти. Уговорено е, че *независимият надзор ще извършва проверки за наличността, вида и качеството на заложените стоки, собствени на кредитополучателя в гореописаните складове, като за това следва да издава сертификат за наличност на обезпечението /протокол за съответствие на количество и качество/.*

По делото се установява, че ищецът е предоставил на ответната банка сертификат - Status Report Petroleum Products с реф. № B1711135 от 08.11.2017г., съставен от Independent Surveyors& Consultans Ltd. Bulgaria, като ответникът е направил възражение, че същият не е изготвен от дружество, посочено от банката. С писмо от 10.11.2017г. обаче ищецът е поискал съдействие, тъй като от страна на банката не е посочено дружество, което да извършва независимия надзор, предвиден като допълнително условие към учредения особен залог на стоки в оборот. По делото не се установява банката да е изпълнила задължението си да посочи дружество, което да осъществява независим надзор по отношение на наличността, вида и качеството на заложените стоки. Следователно, непредставянето на сертификат с необходимите данни от дружество, посочено от банката, не може да се приеме за недостоверност и непълнота на предоставените сведения от страна на кредитополучателя. Това е така, защото той не е получил съдействие от страна на банката, съответно е бил в невъзможност да изпълни нейните указания. В този смисъл, отказът на банката да зачете представения сертификат от Independent Surveyors& Consultans Ltd. Bulgaria с възражението, че *„не е издаден от дружество, предварително одобрено от банката“*, пречатства изпълнението на следващото предписание - независим надзор да удостовери наличностите в трите посочени в договора склада в ***, *** и ***.

Като допълнително условие към учредения залог е предвидено също кредитополучателят да предоставя регулярни месечни справки за наличностите на нефт и нефтени продукти, като информацията трябва да е посочена по вид продукт и склад на съхранение, надлежно подписана от представляващия дружеството. От така уреденото допълнително условие не следва, че справките следва да бъдат представяни в определена форма, по съществото си такива справки представляват представените оборотни ведомости.

При тези обстоятелства съдът приема, че в нарушение на задължението си по чл.63, ал.1, предл. второ ЗЗД, банката е попречила на ищеца да удостовери надлежно твърдяното от него като налично количество

гориво, което не може да доведе до отказ от страна на банката за предоставяне на поисканата сума по Договора за кредитна линия поради констатиране на недостоверност и непълнота на сведенията, предоставени от ищеца.

На следващо място, **като основание за отказ** е посочено от страна на банката *непълнота по отношение на второто, предвидено в договора обезпечение, а именно ипотека върху 15 поземлени имота, собственост на „Компания Насияна“- ООД*, като съобразно договора банката не е уведомена за вписвания върху посочените поземлени имоти. *Непълнотата, според банката, се изразявала в констатирани вписвания на договори за аренда, видно от представени от страна на ищеца удостоверения за тежести.*

В договора за кредитна линия е уговорено, че пазарната стойност на първото прието от банката обезпечение - ипотекираните в нейна полза поземлени имоти, която следва да се поддържа през целия период на кредита, е 100 000 евро. От представените по делото доказателства съдът приема за изпълнено задължението за гарантиране отсъствие на противопоставими на ответника тежести върху имоти с идентификатори 32528.20.75 и 32528.40.39. Освен това, *непосочването при сключване на договора за кредит за наличието на вписани договори за аренда върху два от предложените и ипотекирани имоти, не обосновава необезпеченост на поисканата сума от 3 000 000 лв.* Вписаният договор за аренда не препятства евентуална продажба на ипотекирания имот, какъвто е смисълът на учреденото обезпечение. Дори да се приеме, че това обстоятелство ще повлияе върху цената на предложеното имущество, страните изрично са договорили правомощие за банката да редуцира отпуснатата сума и то до осигуряване на договореното обезпечение. Упражняването на тази възможност обаче предполага банката да уведоми кредитополучателя за конкретен размер, който смята за необезпечен, за да възникне произтичащата и от договора възможност за ищеца да предложи допълнително обезпечение. Това в случая не се твърди, а и не се установява да е било сторено.

По изложените съображения съдът споделя извода, направен от първоинстанционния съд, че не се е проявило договореното между страните основание за отказ – констатиране на недостоверност и непълнота на дадени от ищеца сведения, поради което банката се явява неизправна в правоотношението страна, а ищецът е легитимиран да изисква плащане на сумата 3 000 000 лв.

Спорно в процеса е дали твърдяната вреда се включва в предписаната от чл.82 ЗЗД степен на обусловеност от неизпълнението и **дали е налице причинно - следствена връзка от неизпълнението и предвидимостта на твърдените вреди.**

Първоинстанционният съд е приел, че не е налице причинно-

следствена връзка между неизпълнението на банката и претърпяната вреда, както и предвидимостта на твърдяната вреда в размер на 1 441 000 лв., представляваща заплатена неустойка на „ПОЛИСАН“-АД по Рамков договор от 08.10.2017г. Изложил е мотиви, че искането за усвояване на средства в размер на 3 000 000 лв. е заявено, като към него са представени документи за задължения към „Компания Насияна“-ООД, а не към „ПОЛИСАН“-АД. Този извод не се споделя от настоящия състав, поради следното:

Съгласно чл.79, ал.1, предл.2 ЗЗД, при неточно изпълнение на договорно задължение кредиторът може да търси обезщетение за неизпълнението. Съгласно чл.82 ЗЗД обезщетението обхваща вредите (претърпени загуби и пропуснати ползи), които са пряка и непосредствена последица от неизпълнение на облигационно задължение и които са могли да бъдат предвидени при пораждаване на задължението. Елементите на фактическия състав включват: неизпълнение на задължението по двустранен договор по причина, която може да се вмени във вина на длъжника и изправност на насрещната страна по него. Отговорността по чл.82 ЗЗД е обусловена от настъпването на вреда, която да е в причинна връзка с неизпълнението. Договорната отговорност за обезщетяване на вредите от неизпълнението е ограничена до преките и предвидими вреди, освен ако длъжникът е бил недобросъвестен при поемане на задължението. Това са вредите, настъпили като безусловен или закономерен резултат от неизпълнението.

В този смисъл първоинстанционното решение противоречи на чл.82 ЗЗД. *Неизпълнението на задължението на банката да предостави сумата в размер на 3 000 000 лв. по договора за кредитна линия води като последица до това, че кредитополучателят „АГРО 03“-ООД е поставен в невъзможност да посрещне задълженията си по сключения с „ПОЛИСАН“-АД Рамков договор от 08.10.2017г. за покупко-продажба на горива / бензин и дизел/.* Независимо от факта, че към искането за усвояване на сумата от 3 000 000 лв. е посочено задължение по издадена фактура към „Компания Насияна“-ООД, то договорът за кредитна линия има за цел финансиране покупката на нефт и нефтени продукти като цяло, без значение от кое дружество се закупуват последните.

Процесният договор за кредитна линия в размер на 4 000 000 лв. е

сключен с цел финансиране покупката на нефт и нефтени продукти, като изрично е предвидена възможност за многократно ползване/усвояване. Горното сочи на извод, че неоснователният отказ на банката да отпусне на кредитополучателя сума в размер на 3 000 000 лв. е възпрепятствал възможността за искане на ново финансиране по договора, каквато възможност е била предвидена от страните. Това от своя страна е забавило плащането на фактури към „Полисан“-АД, имащи за предмет покупко - продажба на горива (нефтени продукти) и несъмнено е в причинно - следствена връзка с настъпилата вреда, а именно **дължимата неустойка за забава**. Защото основната цел на договора е била **именно финансирането покупката на нефт и нефтени продукти със срок на договора до 30.04.2018г.** До посочения краен срок на договора – 30.04.2018г. кредитополучателят е могъл многократно да иска усвояване на суми в посочения максимален размер, ако неоснователно банката не е отказала отпускането на сумата от 3 000 000 лв. Това е така, защото ако банката беше изпълнила задълженията си по договора за кредитна линия, то ищецът щеше да изпълни своите парични задължения по Рамковия договор от 08.10.2017г. Вследствие на поведението на кредитната институция и липсата на финансиране от страна на последната, на което „АГРО 03“ ООД е разчитало, като изправна по договора страна, последното е било принудено да изпадне в неизпълнение по договор с трето лице – „ПОЛИСАН“-АД, за което дължи и неустойка в размер на 1 441 000 лв.

Следва да се добави, че в Договора за кредитна линия страните не са уговорили изрична клауза, която да ограничава кредитополучателя да извършва търговски сделки само с точно определено дружество. Вреда в конкретния случай би могла да настъпи от неизпълнение по договор между ищеца и трето лице, стига последният да има за предмет покупко – продажбата на нефт и нефтени продукти. Не може да се отрече, че вредата, настъпила за кредитополучателя, е пряка, непосредствена и **предвидима**, тъй като основната цел на сключения Договор за кредитна линия е била финансиране покупката на нефт и нефтени продукти, а вредата е настъпила вследствие на неизпълнение именно по такъв тип договор с „ПОЛИСАН“-АД и има за предмет платена неустойка в размер на 1 441 000 лв. Банката е била в обективна възможност да предвиди, че кредитополучателят може да изпадне в забава по сключен договор за покупко-продажба на гориво, вследствие на

отказ от нейна страна за отпускане на средства по договора, именно защото основна и единствена цел на процесния договор е била да финансира покупката на нефт и нефтени продукти, т.е. всяко неизпълнение по такъв договор, с произтекла от него вреда е в пряка причинно - следствена връзка с неизпълнението на банката, а вредата е пряка и предвидима за последната.

Претендираната вреда в размер на 1 441 000 лв. представлява по съществото си претърпяна загуба, която има за предмет неустойка, платена по Рамков договор от 08.10.2017г. Неоснователни са възраженията на ответната банка за симулативност на договора.

Всички доставки, извършени между двете дружества въз основа на този договор са своевременно осчетоводени в двете счетоводства, което е проверено и установено от вещото лице в изготвената по делото ССЕ. Изчислената неустойка по основание и размер също е отразена в счетоводството към датите, на които същата е погасявана, съгласно подписания между страните рамков договор за продажба на горива.

От писменитие доказателства и изготвената ССЕ е установено по безспорен начин всяко едно извършено плащане по процесите фактури, т.е. действителността на всяка една доставка. Всички представени фактури кореспондират с представените доказателства за доставка на горивата.

По отношение възражението, че не е изготвена фактура от „Полисан“-АД за платената неустойка, вещото лице е извършило анализ, като е посочило, че Сметка №1000000020 от 01.02.2018г. съдържа всички реквизити на първичен счетоводен документ, който се издава във връзка с плащане на неустойки. Върху суми, представляващи заплатени неустойки в ЗДДС не е предвидено начисляване на ДДС. Заплащането на дължимите неустойки по друга банкова сметка на „Полисан“-АД също не води до нищожност на рамковия договор за продажба на горива, поради което е несъстоятелно подобно възражение. Задължението за неустойка е заплатено по сметка на кредитора и погасяването му е отразено в неговото счетоводство.

В първата инстанция, във връзка с възраженията на ответната страна, са представени извлечения от банковите сметки на „Агро 03“-ООД, платежните нареждания, с които са заплатени представените фактури, както и доказателства, от които по безспорен начин се установяват извършените доставки, направените плащания, декларирането им в НАП, съответно

заплатен ДДС по сделките. От заключението на ВЛ по ССЕ, извършило проверка в счетоводствата на двете дружества се установява, че и двете счетоводствата са редовно водени, всяка една фактура и плащане по нея са редовно отразени, в т.ч. същите са отразени в НАП. **И в двете счетоводства е отразено задължението за заплащане на неустойка, съответно плащането ѝ на пет вноски.**

По отношение възражението за нищожност на неустойката поради противоречие с добрите нрави, съдът намира, че ответната банка не е страна по сделката /покупко-продажба на горива/ и е недопустимо да прави възражение за нищожност на неустоечната клауза по този договор.

В обобщение съдът намира, че исковата претенция за заплащане на исковата сума в размер на 1 441 000 лева, представляваща вреда от неизпълнение на задължение на ответната банка по Договор за предоставяне на кредитна линия от 4.10.2017 г., изразяваща се в заплатена неустойка по Рамков договор от 08.10.2017 г., сключен с „Полисан“-АД, е основателна и доказана и следва да бъде уважена, ведно със законните последици. С неизпълнението на договора за кредитна линия ответната банка е причинила вреди, които следва да обезщети. Претендираните вреди са настъпили от липсата на отпуснат кредит в полза на ищеца и съответно са довели до забава за плащането на процесните фактури, издадени от „Полисан“-АД, посочени в заявките за плащане по Договора за кредит. Търговската дейност на ищеца е била силно затруднена и е било невъзможно да се развива без да изпада в забава за плащане по отделните фактури. Ищецът е сключил процесния договор за кредит с цел да има възможност да плаща в уговорените срокове цената на закупените горива, каквато е обичайната му търговска дейност. Затова кредита е целеви за покупко-продажба на горива /нефтени продукти/.

С оглед основателността на главния иск, основателен се явява и акцесорния такъв по чл.86,ал.1 ЗЗД за заплащане на лихва за забава в размер на сумата от 110 485,50 лв. върху главницата 1 441 000 лева /платената неустойка по рамковия договор за продажба на горива от 08.10.2017 г. с „Полисан“-АД/ за периода от 21.03.2018г. до 21.12.2018 г. . Лихвата е изчислена от съда чрез калкулатор за законна лихва чрез сайта www.nar.bg. Съгласно чл.162 от ГПК, когато искът е доказан по основание, но няма доказателства за размера му, съдът може да определи същия по своя преценка, в случая чрез използването на специален сайт с калкулатор за изчисление на законната лихва, поради което съдът намира, че иска за лихва следва да бъде уважен за пълния предявен размер от **110 485,50 лв. Следва да бъде присъдена и законна лихва за забава върху главницата, считано от предявяването на иска -21.12.2018 г. до окончателното изплащане.**

Относно претенцията в общ размер на 22 682.30 лева - обезщетение за вреди, представляващи направени разноски по сключения с

„ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ“-АД Договор за предоставяне на кредитна линия от 04.10.2017г., съдът намира следното:

Ищецът претендира от ответната банка обезщетение за вреди, изразяващи се в *направени разноски по сключения Договор за предоставяне на кредитна линия от 04.10.2017г.*, от които: 10 лв. - такса за откриване на разплащателна сметка, 10 лв. – такса за поддържане на разплащателна сметка, 70 лв. – такса за вписване на особен залог и издаване на удостоверение, 8000 лв. – такса за управление на кредита, 571, 20 лв. и 201, 60 лв. – такса за оценка на ипотеките имоти, 6000 лв. – нотариална такса за учредяване на ипотека, 3000 лв. – такси за разглеждане на документи преди усвояване на кредита и 4 819, 50 лв. – застраховка на заложеното движимо имущество гориво.

Съдът намира тази претенция за неоснователна поради следното:

Претендираните вреди не са в пряка причинна връзка с неизпълнението на договорните задължения на банката по процесния договор за банков кредит. Исковата молба се сочи, че тези разноски са направени в изпълнение на задълженията по договора за кредит. Следователно, *направените разходи не произтичат от установения факт на неизпълнение на договорно поетото задължение от ответника, а от поето задължение от самия ищец*. Законът допуска връщане на дадено по договор, ако не допринесе за реализация на заявления при сключването му интерес - чл. 55 ЗЗД, но тази правна възможност предполага било неосъществено основание, било отпадане на основанието за даване. Неосъщественото намерение у ищеца платените към банката суми да послужат за осигуряване на обещаното му финансиране за договорения срок до 30.04.2018 г., е изводимо от договора, но не засяга основанието на плащането и сумите. Основанието за плащане си остава поетото с договора задължение в рамките на съществуваща правна връзка.

Нереализираният интерес за ищеца да се ползва от обещания кредитен ресурс за целия срок на договора сам по себе си не определя направените разноски и като подлежаща на възстановяване вреда. Съществуващото правоотношение с произтичащата от него възможност ищецът да изисква предоставяне на кредит обосновава както основанието за платените към банката суми, така и направените разходи във връзка с учредяване и вписване на обезпеченията, придавайки им значение на платено в изпълнение на договорно задължение. Неоказаното съдействие от страна на ответника, препятствало ищеца да докаже наличието на достатъчно обезпечение, за да се ползва от договорения кредит за договорения срок, само по себе си не прекратява правната връзка. За това е необходимо съществено неизпълнение и основано на него нарочно изявление, доведено до знанието на неизправната страна. Едва надлежно разваления договор лишава от оправдание направените разходи, трансформира сумата от платено в изпълнение на задължение, във вземане за обезвреда, на отпаднало основание, досежно даденото на банката или вреда по смисъла на чл

ал.1 изр. второ ЗЗД.

По тези съображения съдът намира този иск за неоснователен, поради което следва да бъде отхвърлен изцяло, до какъвто извод е достигнал и първоинстанционният съд. Затова решението в тази част следва да бъде потвърдено.

Поради неоснователността на главната претенция в общ размер на 22 682.30 лева, неоснователен е и акцесорния иск по чл.86 ЗЗД за заплащане на изтекла лихва за забава в размер на 2 589,77 лева за периода от 06.11.2017г. (датата на първия отказ за усвояване) до 21.12.2018 г. (предявяването на иска).

По разноските:

Жалбоподателят-ищец претендира заплащане на разноски в производството пред първата и пред въззивната инстанция. Представил е списък на разноските по чл.80 ГПК. Към него са приложени Договор за правна защита, пълномощно в полза на Адвокатско дружество „К. и М.“, както и в полза на адв.К., проформа фактура **за платено адвокатско възнаграждение в размер на 38 658,90 лв. с ДДС /32215,75 лв. без ДДС/, 2 бр. преводни нареждания, Преводно нареждане от 8.10.2021 г. за сумата 38 658,90 лв. в полза на адвокатското дружество.**

Претендират се също заплатените държавни такси за образуване на делото пред СГС – 63 070,32 лева и 31 535,15 лева – такса за въззивно обжалване; 15 лева държавна такса по депозираната ЧЖ от „Юробанк България“-АД, платена от жалбоподателя вместо банката /л.58 и 59/; 1 000 лева депозит за ССЕ в първата инстанция и 50 лв. депозит за разпит на свидетел, или общо разходи в размер на 95 670,47 лева. Плащането на всички тези разноски се установява от събраните по делото писмени доказателства в двете съдебни инстанции.

В съдебно заседание процесуалният представител на въззиваемата банка адв.Р. е направила възражение за прекомерност на разноските на дружеството жалбоподател.

Съдът намира възражението за неоснователно. От една страна, делото се отличава със завишена фактическа и правна сложност, както и на много голям по обем доказателствен материал. От друга, според разпоредбата на чл.7,ал.2,т.6 от Наредба №1/2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, за трите обективно съединени иска /сумата от 1 441 000 лева главница; сумата 22 682,30 лв. главница и сумата общо 113 075,27 лева лихва за забава, минималният размер на адвокатското възнаграждение е 30 941,98 лева. Тъй като обаче упълномощеното адвокатско дружество е регистрирано по ЗДДС, то върху тази сума следва да се начисли и 20 % ДДС, при което *минимално дължимото адвокатско възнаграждение е в размер на 37 130,38 лева.* Уговорения и заплатен адвокатски хонорар е в размер на 38 658,90 лв. с ДДС /или 32 215,75 лв. без ДДС/, т.е. с 1 528,52 лева

повече от минималния предвиден размер. Именно поради завишената фактическа и правна сложност на делото, коментирана по-горе, съдът намира, че заплатеното адвокатско възнаграждение не е прекомерно и следва да бъде присъдено съразмерно с уважената част от исковете.

Така общо направените от ищеца разноски възлизат на сумата от 134 329,37 лева. Съразмерно с уважената част от иска, въззиваемата банка следва да заплати на въззивника сумата 132 176 лева разноски за двете съдебни инстанции.

На основание чл.78,ал.3 ГПК ответната банка също има право на разноски съразмерно с отхвърлената част от иска. Същата е представила списък с разноски по чл.80 ГПК както пред първата, така и пред въззивната инстанция. В списъка пред САС е включено единствено заплатеното адвокатско възнаграждение в размер на 32 757,10 лева с ДДС, като в същия размер е заплатено и за първата инстанция - 32 757,10 лева с ДДС. Представени са доказателства за превод на тази сума в полза на Адвокатското дружество „Г., Р. и КО“. В СГС е претендиран и заплатен депозит от 1 000 лева за допълнителна ССЕ. Адвокатското възнаграждение не е оспорено като прекомерно от процесуалния представител на жалбоподателя. При тези данни, **съразмерно с отхвърлената част от исковете, жалбоподателя-ищец следва да бъде осъден да заплати на въззиваемата банка сумата от общо 1 066 лева разноски за двете съдебни инстанции.**

**По частната жалба на „ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ“-АД против
Определение №261271 от 01.03.2021 г., постановено на осн. чл.248 ГПК:**

Видно от данните по делото, ответната страна „Юробанк България“-АД е подала молба по чл.248 ГПК за изменение на решението в частта за разноските и по-конкретно, с оглед изхода на спора /изцяло отхвърлени искове/ да възложи в тежест на ищеца заплащането на сумата от 1 000 лева за допълнителна ССЕ, тъй като с решението съдът е възложил този разход на банката. С обжалваното определение съдът е отказал да уважи искането с мотив, че събирането на това доказателство не се е отразило на изхода на спора, поради което този разход следва да бъде понесен от поискалата го страна.

Въззивният съд намира така постановеното определение за неправилно. Според разпоредбата на чл.78,ал.3 ГПК, ответникът също има право да иска заплащане на направените от него разноски съразмерно с отхвърлената част от иска. В случая разноските от 1 000 лева за допълнителна ССЕ са направени от ответната страна. И тъй като всички искове са отхвърлени изцяло, независимо, че това заключение на ССЕ не е повлияло на крайния резултат по делото, с оглед неговия изход е следвало да се възложат върху ищеца.

Във въззивната инстанция обаче, с оглед изложените по-горе мотиви, съдът е приел, че исковете са частично основателни и ги е отхвърлил

за частта от 25 272,07 лева, от които 22 682,30 лева по главния иск по чл.79 ЗЗД и 2 589,77 лева по акцесорния иск с правно основание чл.86 ЗЗД. При произнасянето по разносните съдът е отчел този изход на делото и е присъдил на основание чл.78,ал.3 ГПК направените от ответника „Юробанк България“-АД разноси съразмерно с отхвърлената част от исковете, включвайки към адвокатското възнаграждение и сумата от 1 000 лева внесен депозит за допълнителна ССЕ. Поради това, именно с оглед изхода на делото във въззивната инстанция, частната жалба следва да бъде оставена без уважение.

Така мотивиран, Софийският Апелативен съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение №260620 от 23.12.2020г., постановено по т.д. № 2/2018г. на Софийски градски съд, ТО, VI – 13 състав В ЧАСТТА, с която е отхвърлен предявения от „АГРО 03“-ООД против „ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ“-АД иск по чл.79,ал.1, предл. второ ЗЗД за сумата 1 441 000 лева, съставляваща претърпени вреди от неизпълнение на задължение по Договор за предоставяне на кредитна линия № 1 ГО- 2173 от 04.10.2017 г., изразяващи се в заплатена неустойка по Рамков договор от 08.10.2017 г., сключен с „ПОЛИСАН“-АД, както и на основание чл.86 ЗЗД сумата 110 485,50 лева, представляваща лихва за забава за периода от 21.03.2018 г. до 21.12.2018 г., ведно със законната лихва върху главницата от 1 441 000 от предявяването на иска /21.12.2018 г./ до окончателно изплащане, както и в частта за разносните, вместо което в отменената част ПОСТАНОВЯВА:

ОСЪЖДА „ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ“-АД, ЕИК-000694749, гр. София и „Витоша“, бул. „Околовръстен път“ № 260 да заплати на „АГРО 03“-ООД, ЕИК 103834196 със съдебен адрес гр.София, ул.„Странджа“ №4, ет.3, ап.3 на основание чл.79, ал.1, предл.второ ЗЗД сумата 1 441 000 лева, съставляваща претърпени вреди от неизпълнение на задължение по Договор за предоставяне на кредитна линия № 1 ГО- 2173 от 04.10.2017 г., изразяващи се в заплатена неустойка по Рамков договор от 08.10.2017 г., сключен с „ПОЛИСАН“-АД, както и на основание чл.86 ЗЗД сумата 110 485,50 лева, представляваща лихва за забава за периода от 21.03.2018 г. до 21.12.2018 г., ведно със законната лихва върху главницата от 1 441 000 от предявяването на иска /21.12.2018 г./ до окончателно изплащане.

ПОТВЪРЖДАВА решението в останалата отхвърлителна част, с която отхвърлени исковете по чл. чл.79, ал.1, предл.второ ЗЗД за сумата от общо 22 682,30 лева, съставляваща претърпени вреди от неизпълнение на задължение по Договор за предоставяне на кредитна линия от 04.10.2017 г., от която сума: 1 лв. - такса за откриване на разплащателна сметка, 10 лв. - такса за поддържане на разплащателна сметка, 70 лв. - такса за вписване на особен залог и издаване на

